

SM34

Over de onbuigzame barrières van ons bestaan

Als je op de sociale media schrijft over de ‘grote problemen der mensheid’ — milieuvervuiling, vernietiging van de biodiversiteit, klimaatverandering — dan is het bijzonder interessant om te zien hoe daarop wordt gereageerd. Zelfs als je een verklaring geeft voor ons individuele gedrag, dat we (1) ‘miljoenen’ boeken, analyses en rapporten hebben geschreven over onze grote problemen, (2) daarvoor evenzovele oplossingen hebben aangereikt, maar dat we (3) gemiddeld genomen en op mondiale schaal niets daadwerkelijk dóen, omdat we (4) supralokaal georiënteerd zijn in tijd en geografie en dus (5) allemaal als eenkennige, kortzichtige en zelfzuchtige sociale groepsprimaten en jagers-verzamelaars op de bedreigingen om ons heen reageren...

(ik haal even adem)

...zelfs dán worden er in de commentaren nog theoretisch-filosofische beschouwingen aangeleverd, open deuren ingetrap en wordt er oude wijn in nieuwe zakken gepresenteerd.

Maar als puntje bij paaltje komt is niemand van ons (gemiddeld genomen en uitzonderingen daargelaten) op individueel niveau bereid om (1) arm te blijven, (2) al ons vermogen af te geven, (3) geen kinderen te krijgen, (4) de omzet, winst en groei van onze ondernemingen te halveren en (5) twintig jaar in volledige lockdown te gaan. Want dat is het energie-equivalent van onze gezamenlijke inspanningen, ‘gezamenlijk’ als in alle acht miljard individuen op deze planeet verdeeld over tweehonderd landen, om onze existentiële problemen het hoofd te bieden.

Theoretiseren kunnen we als geen ander, maar als puntje bij paaltje komt, dan gebeurt er, gemiddeld genomen en op mondiale schaal, HEMMENEKS (dat is Oost-Nederlands voor ‘helemaal niets’). Dat zijn de barrières die ik de afgelopen twee jaar bij het onderzoek voor mijn boek ‘De mens als grens’ ben tegengekomen. Ik citeer uit eigen werk:

‘Wat nou als die grenzen inherent zijn aan de essentie van ons wezen en dat we dus als mens zélf onze eigen grens zijn? Met andere woorden: wat gebeurt er als we ontdekken dat onze potentie als menselijke soort, voor wat betreft onze overlevingskansen, op natuurlijke wijze is begrensd?’ (De mens als grens, inleiding, pagina 20).

De paradox van de menselijke soort is dat we op mondiaal niveau precies weten wat we moeten doen, maar dat we op supralokaal niveau niet bereid zijn om daadwerkelijk in te leveren, te krimpen en onze luxe leventjes vaarwel te zeggen. Dát is pas een groot probleem. Alhoewel, probleem? Ik vond lang geleden een anonieme quote op het internet:

‘Elk probleem heeft een oplossing. Als een probleem geen oplossing heeft, dan is het geen probleem, maar en feit’.

Als we deze quote toepassen op het allerhoogste niveau, de overleving van de menselijke soort op de lange termijn, dan maak ik mij inderdaad grote zorgen.

Meer weten?

<https://www.managementboek.nl/boek/9789083207742/de-mens-als-grens-bart-flos>

‘De mens als grens — Over de onbuigzame barrières van ons bestaan’ verschijnt op 15 december 2022 als paperback en eBook.